

Ik kan me vandaag moeilijk terugvinden in de stelling zoals ze geponeerd wordt. Ik ben sowieso al wat afkerig van alles wat generaliseert of gelijktrekt, hoewel ik toegeef me daar geregeld ook aan te bezondigen: in onze betrachtting de ingewikkelde werkelijkheid te duiden is het soms de enige mogelijkheid om er vat op te krijgen. Begrijp me goed, het veralgemenen van een basisinkomen vind ik zeer sympathiek, zelfs wenselijk op Belgisch vlak, echter niet op wereldniveau.

Daarvoor zijn volgens mij een aantal goede redenen, ik beperk me tot de belangrijkste twee.

De idee van een algemeen inkomen op wereldvlak, waarbij geen prestatie moet geleverd worden tenzij geboren worden als mens, ontdoet dit politiek idee van zijn socio-economische context. Het wordt dan een filosofisch, zelfs utopisch ideaal. Door zo breed te gaan kan je niet voorbijgaan aan enkele consequenties die daaruit voorspruiten.

De belangrijkste is dat het volgens mij arrogant is de mens als rechthebbende te plaatsen boven al het andere. Als Darwinist, ben ik al geen echte fan van de universaliteit en gelijkheid van mensen tout court, maar om er dan nog een elitair karakter aan te geven door een recht toe te kennen op basis van het uitverkorene 'mens' te zijn gaat me veel te ver. Het schuift dan op naar een filosofisch concept dat niet meer veraf staat van een religie.

Ik lees inderdaad wel de verwijzing naar de draagkracht van de aarde en de eco-voetafdruk, alleen lees ik niet de volgens mij logische gevolgtrekking dat daardoor, gezien de toestand van de planeet, eerder een universele plicht moet ontstaan eerder dan een recht. A fortiori is het aanmoedigen van de bevolkingsaan groei, in grote delen van de wereld staat een basisinkomen per individu immers gelijk aan een geboortepremie met perpetuïteit, zeker geen goed idee.

De tweede reden waarom ik geen fan ben : het betoog in verband met productiemiddelen, uitvindingen die een algemeen karakter hebben, de wind en de fossiele brandstoffen die verkwanseld werden aan privaat industrie door ze niet binnen de community te behouden, kan ik spijtig genoeg ook niet volgen. De solidariteit die inherent verbonden is met het principe van een basisinkomen stoelt op de socio-politieke wil dit te doen, en dit om uiteenlopende redenen. De inspiratie daarvoor komt volgens mij bij Duchatelet voort uit onvrede. Frustratie over de inefficiëntie van de bestaande systemen. Dat is ook mijn reden waarom ik een basisinkomen genegen ben. Ik neem aan dat die inspiratie voor sommigen anders ligt, dat ze daar een algemeen solidariteitsprincipe in willen bevestigd zien en het daarom willen verantwoorden met een eigen politieke logica. Zeker als je het wil uitbreiden op wereldschaal moet daarvoor die verantwoording gezocht worden om te overtuigen. Maar dat is in feite een andere discussie die surft op het eerste. Het zou volgens mij goed zijn deze twee discussies strikt uit elkaar te houden.

- Efficiëntie nastreven in bestaande herverdelingsmechanismes (sociale zekerheid)
- Nood aan een grote(re) wereldsolidariteit

Het verwacht mij en voor mij ook de boodschap deze zaken te vermengen.

Welaan, als dus dat tweede, hetgeen de tekst in feite bedoelt, dat solidariteitsprincipe moet getoetst worden in een nieuw politiek plan, zie dat dan als een experiment. Doe dat op de schaal van een land, een economie, beheersbaar en politiek bijstuurbaar. Dergelijk plan mag nooit de premisse zijn van een universaliteit of wereldbeeld.